

Forpligtelse. Desuagtet opretholdt man den Praksis, som havde fundet Sted med Hensyn til Indsamlingen i Kirkerne. Alt, hvad der indkom i Kirkens Bøsser og Tavler, gik til Fattigvæsenet. Men det er klart, at efter at man havde faaet dette Reglement af 1803, hvorved Ydelsen til de fattige blev fastslaaet som en Pligt, der paahvilede Skatteyderne, svandt Bidragene i Kirken, thi det, man gav til Fattigtavlerne, gik nu ikke længere til de fattige. De fattige fik det ikke det mindste bedre, fordi man ofrede rigeligt i Fattigbøsserne, men Skatteyderne slap lidt billigere. Og saaledes gik det fra 1803 gennem Aarene.

Der rejste sig stadig mere og mere Misfornøjelse rundt omkring i Landet, navnlig hos kirkeligt interesserede Folk og særlig i Grundtvigske Kredse mod den Ordning, at hvad der ofredes i Kirkerne i Fattigtavlerne og Blokkene, skulde i Virkeligheden komme til Afskrivning for Hartkornsbidrag. Jo mere Hartkorn man havde, jo mere Part fik man i Virkeligheden af, hvad der ofredes i Kirkerne til de fattige, og det var denne Omstændighed, som bevirkede, at man skred til Lovgivning i 1855, da Provst Bloch fremsatte Forslag til Lov om Bestyrelsen af de Midler, som indkom i Kirkerne. Dette Forslag blev fremsat væsentlig af kirkelige Bevæggrunde. Det er ogsaa kirkelige Motiver, som særlig blive paabe- raabte ved den Lejlighed. Navnlig blev det meget stærkt fremhævet, at Grunden til, at Bidragene i Kirkerne indkom saa sparsomt den Gang, var udelukkende, at de gik ind i Kommunekassen og kom i Virkeligheden til Gavn kun for Skatteyderne. Naar jeg skal nævne en Mand, der stærkt talte for den Betragtning her i Folketinget den Gang, er det Jacob Christian Lindberg. Han fremhævede skarpt dette overfor adskillige Talere, som lagde mindre Vægt dels paa selve Sagen og dels paa den Side af Sagen. Loven blev vedtagen oppe i Landstinget, saaledes at Bestyrelsen af „De fattiges Kasser“, som nu oprettedes, skulde ligge hos Sognepræsten og to Mænd, valgte i Sognet. Den blev ændret her nede, saaledes at Valget af Bestyrelsen skulde være frit, men fra alle Sider erkendte man, at det var en Menighedssag, ikke nogen Kommunal-sag, og derfor blev ogsaa „De fattiges Kasser“ ikke kommunale Kasser, men Sognemenigheds-kasser. Der blev en Kasse i hvert Sogn, ikke i hver Kommune, og selv naar der var flere Sogne i en Kommune, lavede man det paa samme Maade, idet hvert Sogn be-

holdt sin Kasse, der aldeles intet havde med de kommunale Grænser at skaffe. Saaledes blev Sagen altsaa ordnet ved Loven af 8. Marts 1856.

I 1903 gik vi da til den Ordning, at Menighedsraadene fik Bestyrelsen af, hvad der indkom i Kirkerne, medens de Bidrag, som hidtil havde været givne til „De fattiges Kasser“, ved Lovgivningen derefter blev lagt over til Hjælpekasserne, og Grunden dertil var, at endskønt vi fik Loven om „De fattiges Kasser“ i 1856 som en Menighedslov, førte Tiden med sig, at de mere og mere fik et kommunalt Skær. Vor Fattiglovgivning fra 1803 var efterhaanden bleven adskilligt forældet, og i mange Kommuner, navnlig Landkommuner, følte Sogneraadene Trang til at vise mere Humanitet overfor de fattige, end Fattigplakaten tillod. Det førte igen med sig, at Sogneraadene gav Bidrag til „De fattiges Kasser“, for at disses Bestyrelser kunde understøtte saadanne trængende i Sognet og i Kommunen, som man mente, det vilde være uheldigt at føre over paa Fattigvæsenet, fordi deres Æresfølelse vilde lide derved, og deres Trang til at opretholde sig selv og deres Familie ogsaa vilde lide Skade derved. Fordi man altsaa havde forældede Bestemmelser paa Fattiglovgivningens Omraade, gav Sogneraadene mere og mere Bidrag til „De fattiges Kasser“, og disses Bestyrelser kom til at virke som en Slags Fattigbestyrelse, en mildere og humanere og bedre Fattigbestyrelse end selve Sogneraadet. Men det førte igen med sig, da Sogneraadene begyndte at give større Bidrag til „De Fattiges Kasser“ for at skabe ligesom en humanere Afdeling af Fattigvæsenet i Kommunen, at Bidragene i Kirkerne atter svandt ind, thi saa kom den samme Følelse frem hos dem, der gik i Kirke, som før, at naar vi give her, give vi egentlig ikke til selve de fattige, det bliver ikke dem, som faa Fordel af det, thi de fattige ville i Virkeligheden faa lige meget, enten vi give eller ikke. Kommer der meget ind, giver Sognekommunen noget mindre, og kommer der lidt ind, giver den noget mere til „De Fattiges Kasser“. Man kom altsaa ad Praksis ind paa en noget lignende Vej, som man ad Lovgivningens Vej var inde paa efter 1803.

Men det kom vi bort fra ved Loven om Menighedsraad af 1903 og ved Loven om Hjælpekasser, som siden vedtoges, saa at de kirkelige Bidrag efter den Tid bleve forvaltede af Menighedsraadene udelukkende